

**TOÀ ÁN NHÂN DÂN
THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG**

**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: 04/2019/KDTM-PT
Ngày 30-01-2019
V/v tranh chấp hợp đồng bảo hiểm

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TOÀ ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

- Với thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Bà Vũ Thị Thu Hà

Các Thẩm phán:

Bà Vũ Thị Thanh Vân

Bà Trần Thu Hương

- Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Thị Hằng - Thẩm tra viên Tòa án nhân dân thành phố Hải Phòng.

- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng tham gia phiên tòa: Bà Phạm Thị Hồng Thúy - Kiểm sát viên.

Ngày 30 tháng 01 năm 2019, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Hải Phòng, xét xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số 29/2018/TLPT-KDTM ngày 17 tháng 12 năm 2018 về việc tranh chấp hợp đồng bảo hiểm.

Do Bản án kinh doanh thương mại sơ thẩm số 10/2018/KDTM-ST ngày 18 tháng 10 năm 2018 của Tòa án nhân dân quận NQ, thành phố Hải Phòng bị kháng cáo, kháng nghị.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 97/2019/QĐ-PT ngày 07 tháng 01 năm 2019 và Quyết định hoãn phiên tòa số 240/2019/QĐ-PT ngày 21 tháng 01 năm 2019, giữa các đương sự:

- Nguyên đơn: Công ty TNHH DVVTBSH; địa chỉ trụ sở: Số 57/16 đường vòng VM, phường VM, quận NQ, thành phố Hải Phòng;

Người đại diện hợp pháp của nguyên đơn: Ông Nguyễn Văn H, chức vụ: Giám đốc công ty; có mặt.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn: Ông Nguyễn MH, Luật sư Văn phòng Luật sư NM, Đoàn Luật sư thành phố Hải Phòng; có mặt.

- Bị đơn: Tổng Công ty BHBV; địa chỉ trụ sở: Số 104 đường THĐ, phường CN, quận HK, thành phố Hà Nội. Chi nhánh tại Hải Phòng: Công ty BVHP, địa chỉ trụ sở: Số 24 đường ĐBP, phường MT, quận NQ, thành phố Hải Phòng.

Người đại diện hợp pháp của bị đơn:

Bà Trương Thanh Th, chức vụ: Phó Giám đốc Ban pháp chế và kiểm tra nội bộ; có mặt.

Bà Đỗ Thị Phương A, chức vụ: Phó Giám đốc Ban Giám định bồi thường hàng hải; có mặt.

Ông Đỗ Hoàng Kh, chức vụ: Trưởng phòng Tàu thủy - BVHP; có mặt.

Ông Hoàng Phú C, chức vụ: Phó Trưởng phòng Tàu thủy - BVHP; vắng mặt.

Bà Nguyễn Cẩm Tú, chức vụ: Chuyên viên Ban pháp chế và kiểm tra nội bộ; có mặt.

(Theo Văn bản ủy quyền số 9076/UQ-BHBV ngày 28/01/2019 của Tổng Giám đốc - Tổng Công ty BHBV).

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Công ty CTTC I - Ngân hàng NNPTNT Việt Nam (viết tắt là Công ty CTTC I), địa chỉ trụ sở: Số 4 đường PNT, phường TT, quận Đ, thành phố Hà Nội. Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng, địa chỉ trụ sở: Lô 14A đường LHP, quận HA, thành phố Hải Phòng.

Người đại diện hợp pháp của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông Dương Thanh S, chức vụ: Phó Giám đốc Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng (theo Văn bản ủy quyền số 319/ALCI-KD ngày 03/8/2018 của Công ty CTTC I); có mặt.

- *Người kháng cáo:* Bị đơn là Tổng Công ty BHBV.

- *Viện Kiểm sát kháng nghị:* Viện Kiểm sát nhân thành phố Hải Phòng.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Tóm tắt nội dung vụ án, quyết định của Tòa án cấp sơ thẩm, nội dung kháng cáo của bị đơn:

Ngày 15/12/2014 Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng (viết tắt là Chi nhánh cho thuê tài chính I) và Công ty TNHH DVVTBSH (viết tắt là Công ty SH) ký Hợp đồng cho thuê tài chính số 06/2014/ALCIHP đối với con tàu “SH 26 - ALCI”. Số tiền cho thuê 3.487.501.935 đồng, thời hạn cho thuê là 72 tháng từ ngày 15/12/2014 đến ngày 15/12/2020, lãi suất và thời gian thanh toán được hai bên thỏa thuận trong hợp đồng, tài sản thuê phải được mua bảo hiểm trong suốt thời gian thuê tài chính.

Ngày 27/4/2017 Công ty SH, Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng và Công ty BHBVHP (viết tắt là BVHP) cùng thỏa thuận ký Hợp đồng Bảo hiểm số

TCT.TB.17.HD 110 về bảo hiểm thân tàu và trách nhiệm dân sự chủ tàu biển đối với tàu SH 26 - ALCI. Theo đó BVHP đã cấp Đơn bảo hiểm thân tàu SH 26-ALCI số 807579 ngày 27/4/2017 và Giấy chứng nhận bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu cấp ngày 27/4/2017. Nội dung với các điều khoản cơ bản như sau:

- Người bảo hiểm: Công ty BHBVHP (bên A);
- Người được bảo hiểm: Công ty SH là đơn vị khai thác tàu biển (bên B) và Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng là chủ sở hữu tài sản (bên C);
- Đối tượng bảo hiểm: Tàu SH 26-ALCI. Số tiền bảo hiểm thân tàu là 6.620.000.000 đồng; số tiền bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu biển: 2.000.000.000 đồng; thời hạn bảo hiểm từ 00 giờ 00 ngày 03/5/2017 đến 23 giờ 59 ngày 02/5/2018; phí bảo hiểm: phí bảo hiểm thân tàu là 52.960.000 đồng, phí bảo hiểm trách nhiệm dân sự là 32.643.000 đồng, tổng số phí đã bao gồm thuế giá trị gia tăng là 94.560.300 đồng.
- Thời hạn thanh toán Phí bảo hiểm:
 - + Phí bảo hiểm trách nhiệm dân sự của chủ tàu được chia làm 02 kỳ: Kỳ 1 là ngày 01/6/2017, số tiền thanh toán là 17.953.650 đồng; kỳ 2 là ngày 02/11/2017, số tiền thanh toán là 17.953.650 đồng;
 - + Phí bảo hiểm thân tàu chia làm 4 kỳ: Kỳ 1 vào ngày 01/6/2017, số tiền thanh toán là 14.564.000 đồng; kỳ 2 vào ngày 02/8/2017, số tiền thanh toán là 14.564.000 đồng; kỳ 3 vào ngày 02/11/2017, số tiền thanh toán là 14.564.000 đồng; kỳ 4 vào ngày 02/02/2018, số tiền thanh toán là 14.564.000 đồng.
- Người thụ hưởng quyền lợi bảo hiểm: Người thụ hưởng bồi thường thuộc trách nhiệm đơn bảo hiểm thân tàu trong mọi trường hợp là bên C (Chi nhánh Công ty CTTC I - Thành phố Hải Phòng). Người thụ hưởng bồi thường thuộc trách nhiệm dân sự chủ tàu trong mọi trường hợp là bên B (Công ty TNHH DVVTBSH).

Trong quá trình giải quyết vụ án và tại phiên tòa sơ thẩm, người đại diện hợp pháp của nguyên đơn và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn thống nhất trình bày:

Thực hiện hợp đồng bảo hiểm, Công ty SH đã thanh toán phí bảo hiểm trách nhiệm dân sự kỳ 1 và phí bảo hiểm thân tàu kỳ 1, kỳ 2 cho BVHP. Đối với phí bảo hiểm trách nhiệm dân sự kỳ 2 và phí bảo hiểm thân tàu kỳ 3 có hạn đóng ngày 02/11/2017. Theo quy định tại các điểm 6.5.2, điểm 6.5.3 của Điều 6 của Hợp đồng Bảo hiểm “*Trước thời hạn thanh toán phí bảo hiểm 10 ngày, Bên A có nghĩa vụ thông báo bằng văn bản cho Bên B/Bên C biết thời hạn đóng phí và số phí bảo hiểm phải thanh toán để các bên sắp xếp việc thanh toán phí bảo hiểm đúng hạn theo quy định trong hợp đồng nhằm bảo đảm hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm. Trong trường hợp Bên A không thông báo như thỏa thuận dẫn đến việc đóng phí*

bảo hiểm không đúng thời hạn quy định trong hợp đồng thì Bên A phải chịu trách nhiệm và Hợp đồng vẫn có hiệu lực pháp luật.

6.5.3 Trong thời hạn thanh toán phí bảo hiểm nếu Bên B chưa thanh toán cho Bên A thì Bên C có trách nhiệm tạm ứng thanh toán đầy đủ số phí của chu kỳ đó thay Bên B cho Bên A”.

Như vậy trước thời hạn thanh toán phí 10 ngày bên A có nghĩa vụ thông báo bằng văn bản cho bên B và bên C biết thời hạn đóng phí bảo hiểm và số tiền đóng phí. Tuy nhiên, BVHP đã không thực hiện đúng nghĩa vụ của bên A theo quy định của Hợp đồng, cụ thể: BVHP thông báo vào ngày 01/9/2017 tức là trước thời hạn thanh toán phí 62 ngày, trong khi Hợp đồng quy định là trước thời hạn thanh toán phí bảo hiểm là 10 ngày; Thông báo thu phí bảo hiểm của BVHP chỉ được gửi cho Công ty SH (bên B) mà không gửi thông báo đóng phí bảo hiểm cho Chi nhánh Công ty CTTC I, thành phố Hải Phòng (bên C) nên bên C không biết để thanh toán thay cho Bên B. Do bên A không thực hiện đúng nghĩa vụ thông báo nên bên A phải chịu trách nhiệm và Đơn bảo hiểm vẫn có hiệu lực pháp luật.

Sau khi có thông báo đóng phí vào ngày 01/9/2017, BVHP đã lập và xuất hóa đơn thu phí VAT số 0005629 ngày 05/9/2017 đối với phí bảo hiểm thân tàu biển kỳ 3 và phí bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu biển kỳ 2 của tàu SH 26 cho Công ty SH. Theo quy định tại khoản 2 Điều 16 Thông tư số 39/2014/TT-BTC ngày 31/3/2014 của Bộ tài chính quy định: “Ngày lập hóa đơn đối với bán hàng hóa là thời điểm chuyển giao quyền sở hữu hoặc quyền sử dụng hàng hóa cho người mua, không phân biệt đã thu được tiền hay chưa thu được tiền”. BVHP đã lập và xuất hóa đơn VAT thu phí là căn cứ chứng minh BVHP đã hoàn thành việc cung cấp bảo hiểm cho Công ty SH, tức BVHP đã cho Công ty SH nợ phí bảo hiểm. Việc này hoàn toàn thỏa mãn điều kiện theo quy định tại điểm d.2, Điều 21 Thông tư số 50/2017/TT-BTC ngày 15/5/2017 hướng dẫn thi hành một số điều của Luật kinh doanh bảo hiểm của Bộ Tài Chính: Khi Hợp đồng bảo hiểm đã được giao kết và BVHP cho Công ty SH được nợ phí bảo hiểm vì phí bảo hiểm của Công ty SH luôn được Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng bảo lãnh thanh toán thông qua Hợp đồng cho thuê tài chính đã ký.

Đến thời hạn thanh toán phí bảo hiểm ngày 02/11/2017, tàu SH đang ở biển. Ngày 03/11/2017, khi tàu SH cập cảng và đang dỡ hàng tại cảng Vũng Rô thì cơ bão số 12 đổ bộ vào tỉnh Phú Yên, Cảng vụ Vũng Rô yêu cầu tàu SH 26-ALCI phải di chuyển tới khu neo đậu tránh bão. Đêm ngày 03 và rạng sáng ngày 04/11/2018 đã xảy ra sự cố tổn thất, Công ty SH đã thông báo cho Công ty BHBVHP và đã nộp phí bảo hiểm vào ngày 04/11/2017. Theo quy định tại khoản 1 Điều 17 Quy tắc bảo hiểm tàu biển của Bảo hiểm Bảo Việt có quy định gia hạn hợp đồng bảo hiểm: “...*khi đơn bảo hiểm đã hết hạn mà tàu còn đang ở ngoài biển*

hoặc đang gặp nguy hiểm hay ghé vào một nơi nào đó để lánh nạn thì tàu có thể được tiếp tục được bảo hiểm cho đến khi về neo cột an toàn tại cảng, với điều kiện người được bảo hiểm phải kịp thời thông báo bằng văn bản cho Bảo hiểm Bảo Việt gia hạn hợp đồng và nộp thêm phí bảo hiểm theo yêu cầu của Bảo hiểm Bảo Việt...”. Như vậy, ngày 02/11/2017 đến hạn đóng phí tàu đang ở biển, sau khi cập cảng tàu SH 26-ALCI lại gặp nguy hiểm bởi cơn bão số 12 đổ bộ vào tỉnh Phú Yên, Công ty SH đã nộp phí bảo hiểm vào ngày 04/11/2017, vì vậy trường hợp của tàu SH 26-ALCI thuộc diện gia hạn hợp đồng bảo hiểm.

Trong quá trình tham gia bảo hiểm: Ngày 03/11/2017 tàu SH 26-ALCI đang dỡ hàng tại cảng Vũng Rô, tỉnh Phú Yên. Do ảnh hưởng của bão số 12, Cảng vụ Hàng Hải yêu cầu tàu ra khu neo Vũng Rô tránh bão. Tàu SH 26-ALCI đã ra khu neo Vũng Rô tránh bão thì đêm ngày 03/11/2017 rạng sáng ngày 04/11/2018, tàu SH 26-ALCI bị sóng đánh đứt neo, hỏng máy. Tàu gọi cứu hộ và được tàu lai Vũng Rô 01 tiếp cận mạn để hỗ trợ. Trong quá trình hỗ trợ, mạn tàu SH 26-ALCI liên tục va chạm với tàu lai Vũng Rô 01 bị sóng đánh dạt lên cạn. Tàu SH 26-ALCI bị trôi dạt và chạm với tàu Quang Anh và tiếp đó tàu bị trôi dạt lên bãi cát thuộc xã Vạn Thọ, huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa. Sau khi sự kiện xảy ra, thuyền trưởng tàu SH 26-ALCI đã lập kháng nghị hàng hải, Công ty SH đã thông báo Công ty BHBVHP. Tổng Công ty BHBV đã chỉ định Công ty TNHH giám định Bảo Định thực hiện việc giám định nguyên nhân và mức độ tổn thất tàu SH 26-ALCI. Trong quá trình cứu hộ, sửa chữa tàu SH 26-ALCI, Công ty SH đều đã thông báo và được Tổng Công ty BHBV chấp thuận phương án cứu hộ, sửa chữa. Công ty SH cũng đã ứng tiền để khắc phục sự cố, sửa chữa tàu SH 26-ALCI, cụ thể: Chi phí kéo cạn: 1.375.000.000 đồng; chi phí kéo nổi: 200.000.000 đồng; chi phí sửa chữa tàu: 2.463.611.513 đồng; chi phí cân chỉnh máy chính: 133.991.000 đồng; chi phí làm bạc chân vịt: 31.900.000 đồng; trả lương cho thuyền viên từ tháng 11/2017 đến tháng 05/2018: 971.500.000 đồng; tổng cộng là: 5.176.002.513 đồng.

Công ty SH đã hoàn thiện hồ sơ và gửi cho Công ty BHBVHP. Sau nhiều lần có công văn đề nghị Công ty BHBVHP bồi thường tổn thất tàu SH 26-ALCI. Ngày 23/5/2018, Công ty SH nhận được Công văn số 4929/BHBV-GĐBTHH của Tổng Công ty BHBV về việc: “Thông báo từ chối bồi thường tổn thất mắc cạn tàu SH 26-ALCI ngày 04/11/2017” lý do là Đơn bảo hiểm thân tàu SH 26-ALCI số 807579 cấp ngày 27/5/2017 bị mất hiệu lực tại thời điểm tổn thất do Công ty SH không thanh toán phí bảo hiểm thân tàu kỳ 3 và phí bảo hiểm trách nhiệm dân sự của chủ tàu kỳ 2 đúng hạn (ngày 02/11/2017).

Với các căn cứ nêu trên, Công ty SH đề nghị Tòa giải quyết buộc Tổng Công ty BHBV bồi thường tổn thất do sự cố mắc cạn tàu SH 26-ALCI số tiền cụ thể là: Chi phí kéo cạn: 1.375.000.000 đồng + Chi phí kéo nổi: 200.000.000 đồng +

Chi phí sửa chữa tàu: 2.463.611.513 đồng + Chi phí cân chỉnh máy chính: 133.991.000 đồng + Chi phí làm bạc trục chân vịt: 31.900.000 đồng + Trả lương cho thuyền viên từ tháng 11/2017 đến tháng 05/2018: 971.500.000 đồng. Tổng cộng = 5.176.002.513 đồng.

Trong quá trình giải quyết vụ án và tại phiên tòa sơ thẩm, những người đại diện hợp pháp của bị đơn là Tổng Công ty BHBV thống nhất trình bày:

Tàu SH 26-ALCI tham gia bảo hiểm thân tàu và trách nhiệm dân sự chủ tàu tại BVHP theo đơn bảo hiểm thân tàu số 807597, cấp ngày 27/4/2017 có hiệu lực từ ngày 03/5/2017 đến ngày 02/5/2018 theo điều kiện A (QTTT-BV-2005) và giấy chứng nhận bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu số 807586 cấp ngày 27/4/2017, có hiệu lực từ ngày 03/5/2017 đến ngày 02/5/2018 theo quy tắc QTTT-BV-2005.

Theo xác nhận phí ngày 03/5/2018, chủ tàu đã thanh toán phí như sau: Phí BH: 58.256.000 VNĐ, đã TT: 58.256.000 VNĐ. Thanh toán phí bảo hiểm là 4 kỳ, cụ thể: Kỳ 1: 14.564.000 đồng, định hạn: Ngày 01/6/2017, ngày thanh toán: Ngày 31/5/2017, đã thanh toán: 14.564.000 đồng; Kỳ 2: 14.564.000 đồng, định hạn: Ngày 01/6/2017, ngày thanh toán: Ngày 14/9/2017, đã thanh toán: 14.564.000 đồng; Kỳ 3: 14.564.000 đồng, định hạn: Ngày 02/11/2017, ngày thanh toán: Ngày 04/11/2017, đã thanh toán: 14.564.000 đồng; Kỳ 4: 14.564.000 đồng, định hạn: Ngày 02/02/2018, ngày thanh toán: Ngày 01/02/2018, đã thanh toán: 14.564.000 đồng;

Theo xác nhận phí trên, kỳ 2 chủ tàu chậm nộp phí 44 ngày và kỳ 3 chủ tàu chậm nộp phí 2 ngày. Thời điểm tổn thất 04/11/2017 thuộc thời gian chậm nộp phí kỳ 3.

Ngày 03/11/2017, tàu SH 26-ALCI đang dỡ hàng trong Cảng Vũng Rô, Phú Yên. Do ảnh hưởng của bão số 12, Cảng vụ đã yêu cầu tàu rời cảng ra khu neo Vũng Rô tránh bão. Đêm ngày 03 và rạng sáng ngày 04/11/2017, do ảnh hưởng của bão, sóng gió lớn dân tàu không trụ được nên đến 07.00 giờ cùng ngày, tàu bị dạt lên bãi cát thuộc xã Vạn Thọ, huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa. Sau đó chủ tàu đã thông báo sự cố trên cho các bên liên quan. Ngay sau khi nhận được thông báo sự cố, Công ty Bảo hiểm Bảo Việt đã hướng dẫn chủ tàu chỉ đạo thuyền viên lập kháng nghị hàng hải, báo cáo sự cố. Bảo Việt chỉ định Badinco giám định nguyên nhân, mức độ tổn thất và đánh giá phương án khắc phục của chủ tàu. Ngày 15/5/2018 Badinco phát hành báo cáo giám định số 1711/1655/QNH/HA; theo như báo cáo giám định, nguyên nhân gây ra tổn thất mắc cạn tàu SH 26-ALCI là do ảnh hưởng của bão số 12 (Damrey) cụ thể như sau:

“Trong khi neo tránh bão tại khu neo Vũng Rô, Phú Yên tàu chịu ảnh hưởng trực tiếp của bão số 12 đã bị sóng, gió đánh dạt lên bãi cát thuộc xã Vạn Thọ, huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa với mức độ tổn thất như sau:

- Tàu bị mắc cạn tại vị trí có tọa độ (12⁰47'290N; 109⁰21'380E) thuộc bãi biển xã Vạn Thọ, huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa

- 2 neo của tàu bị đứt trong quá trình chống bão. Bánh lái, ky lái bên phải bị gãy. Bánh lái, ky lái bên trái bị mất trong quá trình cứu nạn.

- Máy chính bên trái (máy số 1): Nắp quy lát máy số 1, 2 bị thổi tại vị trí xupap khởi động; Xy lanh 6 máy bị xước nhẹ bề mặt làm việc; Rãnh lắp Séc măng của các piston bị mài mòn, nới rộng; Ác piston 6 máy bị xước tại vị trí lắp bạc; Bạc biên 6 máy bị xước bề mặt làm việc; 7 bộ bạc trục bị xước bề mặt làm việc; 6 cây xupap xả bị mài mòn tại vị trí núm xupap; Xupap khởi động máy 1, 2 bị dập gãy, biến dạng; Trục tuabin bị rơi lắt; Kim phun máy 1, 2, 3, 4, 5 bị cháy đen đầu kim phun; Piston plunger của bơm cao áp bị mài mòn thân piston; bánh răng trung gian bị mài mòn các đầu răng; Bộ đỡ bơm cao áp bị nứt gãy.

- Máy chính bên phải (máy số 2): Xy lanh 6 máy bị xước nhẹ bề mặt làm việc; Rãnh lắp Séc măng của các piston bị mài mòn, nới rộng; Ác piston 6 bị xước tại vị trí lắp bạc; Bạc biên 6 máy bị xước bề mặt làm việc; 7 bộ bạc trục bị xước bề mặt làm việc; 6 cây xupap xả bị mòn tại vị trí núm xupap.

- Tôn mạn phải bị bẹp lõm; vây giảm lắc mạn phải và mạn trái bị biến dạng; tôn đáy phần mũi bị biến dạng”.

Theo như hồ sơ vụ việc, địa điểm tổn thất thuộc khu vực tàu được phép hoạt động theo quy định Đăng kiểm. Bằng cấp thuyền viên, giấy tờ tàu, kháng nghị hàng hải đầy đủ và còn hiệu lực tại thời điểm tổn thất. Phí bảo hiểm chia làm 4 kỳ thanh toán, theo xác nhận phí ngày 03/5/2018 kỳ 2, kỳ 3 chủ tàu nộp phí. Thời điểm tổn thất vào đêm ngày 03 và rạng sáng ngày 04/11/2017 thuộc thời gian chậm nộp kinh phí kỳ 3 (ngày 02/11/2017). Do vậy, tổn thất mắc cạn tàu SH 26-ALCI bị loại trừ theo điều khoản 2-a, điều 17 - Quy tắc bảo hiểm mà tàu tham gia:

"2. Hiệu lực của Đơn bảo hiểm: Trong mọi trường hợp, cho dù Bảo hiểm Bảo Việt đã chấp nhận Bảo hiểm và đã cấp đơn bảo hiểm hoặc giấy sửa đổi, bổ sung (nếu có) cho Người được bảo hiểm, hiệu lực bảo hiểm của tàu sẽ tự động chấm dứt ngay sau khi phát sinh một trong các trường hợp sau:

a. Người được bảo hiểm không nộp phí bảo hiểm đầy đủ và đúng hạn theo quy định tại khoản 2, điều 12 của Quy tắc này (trừ khi có thỏa thuận khác bằng văn bản)"

Vì vậy, ngày 21/5/2018 Bảo Việt đã gửi công Văn số 4929/BHBV-GĐBTHH ngày 23/5/2018 từ chối bồi thường vụ tổn thất Mắc cạn tàu SH 26-ALCI do chủ tàu không thanh toán phí đúng quy định. Căn cứ xác nhận phí, hạn nộp phí bảo hiểm thân tàu SH 26-ALCI kỳ 3 vào ngày 02/11/2017. Ngày 04/11/2017 sau thời điểm tổn thất, chủ tàu mới tiến hành nộp phí bảo hiểm. Căn cứ

Điều 4 của Hợp đồng bảo hiểm thân tàu và TNDS chủ tàu số TCT.TB.17.HD110 ngày 21/4/2017; căn cứ khoản 2-a, điều 17 theo quy tắc bảo hiểm mà tàu tham gia, xác định đơn bảo hiểm thân tàu số 807579 cấp ngày 27/4/2018 đã bị mất hiệu lực do không thanh toán phí bảo hiểm thân tàu kỳ 3 đúng hạn vào ngày 02/11/2017. Do vậy, tổn thất tàu mắc cạn SH 26-ALCI không thuộc trách nhiệm bảo hiểm của Đơn bảo hiểm thân tàu.

Trong quá trình giải quyết vụ án và tại phiên tòa sơ thẩm, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là Công ty CTTC I trình bày:

Chi nhánh cho thuê tài chính I là chủ sở hữu tàu chở hàng khô mang tên “SH 26 - ALCI”, trọng tải toàn phần 1.457,8 tấn. Ngày 15/12/2014 Công ty CTTC I và Công ty SH ký Hợp đồng cho thuê tài chính số 06/2014/ALCIHP đối với con tàu “SH 26 - ALCI”. Số tiền cho thuê 3.487.501.935 đồng, thời hạn cho thuê là 72 tháng từ ngày 15/12/2014 đến ngày 15/12/2020, lãi suất cho thuê tại thời điểm nhận nợ là 12%/năm được điều chỉnh 03tháng/lần theo thông báo của ALCI, tài sản thuê phải được mua bảo hiểm trong suốt thời gian thuê tài chính, phí bảo hiểm do bên thuê thanh toán. Ngày 27/4/2017 Chi nhánh cho thuê tài chính I có ký Hợp đồng số TCT.TB.17.HD 110 về bảo hiểm thân tàu và trách nhiệm dân sự chủ tàu biển với BVHP và Công ty SH. Quá trình tham gia bảo hiểm tàu SH 26-ALCI đã bị tổn thất vào đêm ngày 03/11/2017 và rạng sáng ngày 04/11/2017 do ảnh hưởng của bão số 12 tàu đã bị đứt neo và bị trôi dạt lên bãi cát thuộc xã Vạn Thọ, huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa. Sau sự cố xảy ra thuyền trưởng tàu SH 26 - ALCI đã có kháng nghị hàng hải gửi tới cơ quan chức năng, Công ty SH có thông báo về Công ty bảo hiểm Bảo Việt và Thông báo cho Công ty CTTC I. Hậu quả tổn thất đã thể hiện tại Báo cáo giám định của Công ty TNHH giám định Bảo Định số tham chiếu:17/11/1665/QNH/HA cấp ngày 05/10/2018. Công ty SH hoàn tất hồ sơ đề yêu cầu Công ty bảo hiểm Bảo Việt thanh toán. Ngày 04/6/2018, ALCIHP nhận được văn bản số 4929/BHBV - GĐBTHH của Tổng Công ty BHBV về việc thông báo từ chối bồi thường tổn thất mắc cạn tàu SH 26-ALCI. Ngày 05/6/2018, ALCIHP có giấy ủy quyền cho Công ty SH thực hiện các công việc liên quan bồi thường bảo hiểm tàu SH 26 tại Tòa án nhân dân cấp có thẩm quyền. Quan điểm của Công ty tài chính I cho rằng việc từ chối bồi thường của Bảo hiểm Bảo Việt là không có căn cứ với các lý do sau:

Bản thân Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng là người bảo lãnh cho các khoản phí về bảo hiểm mà Công ty SH phải nộp đối với tàu SH 26. Được thể hiện tại khoản 5 Điều 12 của Hợp đồng cho thuê tài chính số 06/2014/HĐ-ALCIHP ngày 15/12/2014 giữa Công ty CTTC I (bên A) và Công ty SH (bên B) có quy định “*Đến hạn thanh toán phí bảo hiểm nếu bên B không thanh toán được thì bên A tự động sử dụng tiền ký cược của bên B để thanh toán cho nhà bảo hiểm...*”. Tại điểm 6.5.2 và điểm 6.5.3 của Điều 6 Hợp đồng bảo hiểm thân tàu và

trách nhiệm dân sự chủ tàu biển số: TCT.TB.17.HD110 ngày 27/4/2017 được ký 03 bên quy định:

6.5.2 *Trước thời hạn thanh toán phí bảo hiểm 10 ngày, Bên A có nghĩa vụ thông báo bằng văn bản cho Bên B/Bên C biết thời hạn đóng phí và số phí bảo hiểm phải thanh toán để các bên sắp xếp việc thanh toán phí bảo hiểm đúng hạn theo quy định trong hợp đồng nhằm bảo đảm hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm. Trong trường hợp Bên A không thông báo như thỏa thuận dẫn đến việc đóng phí bảo hiểm không đúng thời hạn quy định trong hợp đồng thì Bên A phải chịu trách nhiệm và Hợp đồng vẫn có hiệu lực pháp luật.*

6.5.3 *Trong thời hạn thanh toán phí bảo hiểm nếu Bên B chưa thanh toán cho Bên A thì Bên C có trách nhiệm tạm ứng thanh toán đầy đủ số phí của chu kỳ đó thay Bên B cho Bên A.*

Như vậy trước thời hạn thanh toán phí (ngày 02/11/2017) là 10 ngày, phía Chi nhánh cho thuê tài chính I phải được nhận thông báo về phí bảo hiểm phải thanh toán vì bản thân Công ty CTTC I là người được bảo hiểm theo Hợp đồng bảo hiểm đã ký và được quy định tại khoản 2 Điều 12 Quy tắc bảo hiểm tàu biển của Bảo hiểm Bảo Việt. Nhưng Công ty Bảo hiểm Bảo Việt không thông báo cho Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng (người được bảo hiểm) theo thỏa thuận của Hợp đồng bảo hiểm. Vì vậy Công ty Bảo hiểm Bảo Việt phải chịu trách nhiệm thanh toán bảo hiểm đối với thiệt hại của tàu SH 26-ALCI.

Tại báo cáo giám định số tham chiếu: 17/11/1665/QNH/HA cấp ngày 05/10/2018. Công ty TNHH giám định Bảo Định đáng giá, ước tính chi phí khắc phục tổn thất của tàu “SH 26-ALCI” sau sự cố bị dạt lên cạn xảy ra ngày 04/11/2017 là 2.794.993.276 đồng (chưa có VAT) bao gồm: Các hạng mục đã thực hiện có chứng từ là 1.431.818.182 đồng và các hạng mục đã thực hiện chưa có chứng từ là 1.363.175.094 đồng.

Tại phiên tòa sơ thẩm: Theo đơn khởi kiện nguyên đơn là Công ty SH khởi kiện yêu cầu bị đơn phải trả cho Công ty SH và Chi nhánh cho thuê tài chính I tổng số tiền là 5.176.002.513 đồng. Tại phiên tòa nguyên đơn rút một phần yêu cầu khởi kiện trả tiền lương cho thuyền viên nên chỉ yêu cầu bị đơn phải trả tổng số tiền là 3.459.868.276 đồng, gồm: Chi phí leo đậu tại cảng nhà máy đóng tàu Nha Trang là 99.000.000 đồng; chi phí trông coi tàu là 200.000.000 đồng; tiền lãi của chi phí kéo cạn và chi phí kéo nổi là: 113.125.000 đồng; chi phí trả tiền lãi cho Công ty tài chính là 141.750.000 đồng (thực tế tính đến ngày xét xử ngày 18/8/2018 Công ty SH còn phải trả lãi cho Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng là 201.242.000 đồng); chi phí tổn thất về kéo cạn và kéo nổi, sửa chữa tàu theo chứng thư giám định tham chiếu ngày 17/11/1665/QNH/HA cấp ngày 05/10/2018 là 2.794.993.276 đồng; chi phí tố tụng: 110.000.000 đồng

Giải quyết của Tòa án cấp sơ thẩm:

Tại Bản án sơ thẩm số 10/2018/KDTM-ST ngày 18/10/2018 của Tòa án nhân dân quận NQ, thành phố Hải Phòng đã căn cứ khoản 1 Điều 123, Điều 319, Điều 321, Điều 323 Bộ luật Hàng hải năm 2015; Điều 12, Điều 13, Điều 14, Điều 15, Điều 16 Luật kinh doanh bảo hiểm... Xử: Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của Công ty TNHH DVVTBSH.

1. Về bảo hiểm trách nhiệm dân sự của chủ tàu và bồi thường thiệt hại: Tổng Công ty BHBV (Công ty BVHP) phải trả cho Nguyên đơn Công ty TNHH DVVTBSH số tiền là 623.246.000 đồng (sáu trăm hai ba triệu, hai trăm bốn sáu nghìn đồng).

2. Về bảo hiểm thân tàu: Tổng Công ty BHBV (Công ty BVHP) phải trả cho Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan là Chi nhánh Công ty CTTC I - Thành phố Hải Phòng số tiền là 2.648.648.819 đồng (hai tỷ, sáu trăm bốn tám triệu, sáu trăm bốn tám nghìn, tám trăm mười chín đồng).

Ngoài ra bản án còn tuyên về án phí, quyền kháng cáo và lãi suất chậm trả đối với khoản tiền chậm thi hành án.

Nội dung kháng cáo: Ngày 24/10/2018, Tổng Công ty BHBV kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm hủy bản án sơ thẩm vì đã vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng, xem xét chứng cứ không khách quan và chuyển hồ sơ vụ án cho Tòa án cấp sơ thẩm giải quyết lại vụ án theo thủ tục sơ thẩm.

Nội dung Quyết định kháng nghị: Ngày 16/11/2018, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng có Quyết định số 13/QĐKNPT-KDTM kháng nghị đối với Bản án số 19/2018/KDTM-ST ngày 18/10/2018 của Tòa án nhân dân quận NQ, thành phố Hải Phòng đề nghị Tòa án nhân dân thành phố sửa án sơ thẩm theo hướng Quyết định đình chỉ giải quyết đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn đã rút; xác định lại địa vị tố tụng của đương sự: Công ty CTTC I Ngân hàng Nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam cũng là nguyên đơn và Tổng Công ty BHBV là bị đơn; sửa khoản tiền bị đơn phải trả do bản án sơ thẩm tính và xác định không đúng; tuyên quyền yêu cầu trả tiền lãi do chậm thanh toán quy định tại Điều 306 Luật Thương mại và theo đó sửa cả khoản án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm các đương sự phải chịu.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

- Bị đơn không đồng ý với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn vì những lý do sau:

+ Tòa án phải đưa Công ty CTTC I tham gia phiên tòa với tư cách đồng nguyên đơn, Tòa án cấp sơ thẩm xác định Công ty CTTC I là người có quyền lợi

ngĩa vụ liên quan là không đúng, phải tách vụ án này thành hai vụ riêng biệt để khởi kiện trách nhiệm dân sự chủ tàu riêng và bảo hiểm thân tàu riêng, nên đề nghị hủy bản án sơ thẩm.

+ Nếu Tòa án không chấp nhận yêu cầu của Tổng Công ty BHBV thì Tổng Công ty BHBV không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của Công ty SH và yêu cầu của người liên quan là Công ty CTTC I vì quá trình tham gia bảo hiểm nguyên đơn đã chậm đóng phí bảo hiểm, theo xác nhận đóng phí, kỳ 2 chủ tàu chậm nộp phí 44 ngày và kỳ 3 chủ tàu chậm nộp phí 2 ngày. Thời điểm tổn thất 04/11/2017 thuộc thời gian chậm nộp phí kỳ 3. Vì vậy ngày 21/5/2018 Bảo Việt đã gửi công Văn số 4929/BHBV-GĐBTHH ngày 23/5/2018 từ chối bồi thường vụ tổn thất Mắc cạn tàu SH 26-ALCI do chủ tàu không thanh toán phí đúng quy định. Căn cứ Điều 4 của Hợp đồng bảo hiểm thân tàu và TNDS chủ tàu số TCT.TB.17.HD110 ngày 21/4/2017; căn cứ khoản 2-a, Điều 17 theo Quy tắc bảo hiểm mà tàu tham gia, xác định đơn bảo hiểm thân tàu số 807579 cấp ngày 27/4/2018 đã bị mất hiệu lực do không thanh toán phí bảo hiểm thân tàu kỳ 3 đúng hạn vào ngày 02/11/2017. Do vậy, tổn thất tàu mắc cạn SH 26-ALCI không thuộc trách nhiệm bảo hiểm của Đơn bảo hiểm thân tàu.

+ Trường hợp nếu Tòa án buộc bị đơn phải thanh toán trả Công ty SH số tiền bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu thì bị đơn không đồng ý trả gốc và trả lãi số tiền Công ty SH yêu cầu vì yêu cầu của Công ty SH không thuộc phạm vi trách nhiệm bảo hiểm dân sự của chủ tàu theo quy định tại Điều 3 Chương II Quy tắc bảo hiểm tàu biển của Tổng Công ty BHBV; nếu Tòa án buộc Tổng Công ty BHBV phải trả cho người liên quan Công ty CTTC I số tiền bảo hiểm thân tàu thì Tổng Công ty BHBV chỉ đồng ý trả với số tiền theo kết quả của Báo cáo giám định cuối cùng ngày 05/10/2018 là 2.794.993.276 đồng, sau khi trừ đi các khoản tiền khấu trừ bảo hiểm, vật tư thu hồi, phí giám định...còn tổng số tiền là 2.698.648.819 đồng.

- Nguyên đơn, người bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của nguyên đơn vẫn giữ yêu cầu khởi kiện yêu cầu: Công ty SH, Công ty CTTC I và BVHP cùng ký Hợp đồng bảo hiểm tàu SH 26-ALCI. Khi xảy ra tranh chấp trong quá trình Công ty CTTC I đã ủy quyền cho Công ty SH khởi kiện, mặt khác Hợp đồng ký ba bên nên Công ty SH khởi kiện và đưa Công ty CTTC I với tư cách người có quyền, nghĩa vụ liên quan là đúng quy định. Vì vậy, Công ty SH buộc Tổng Công ty BHBV phải thanh toán cho nguyên đơn, người liên quan tổng số tiền là 3.459.868.276 đồng, cụ thể trả theo bản án sơ thẩm đã tuyên, cụ thể:

Về bảo hiểm trách nhiệm dân sự của chủ tàu và bồi thường thiệt hại: Tổng Công ty BHBV phải trả cho SH số tiền là 623.246.000 đồng, gồm: Chi phí neo đậu tại cảng nhà máy đóng tàu Nha Trang là 99.000.000 đồng; chi phí trông coi tàu là

200.000.000 đồng từ tháng 12/2017 đến tháng 10/2018; tiền lãi của chi phí kéo cạn và chi phí kéo nổi là: 113.625.000 đồng; $\frac{1}{2}$ chi phí trả tiền lãi cho Công ty tài chính là 100.621.000 đồng; chi phí tố tụng: 110.000.000 đồng. Tại phiên tòa phúc thẩm sau khi đối chiếu nguyên đơn rút yêu cầu đối với khoản tiền Chi phí neo đậu tại cảng nhà máy đóng tàu Nha Trang là 99.000.000 đồng vì đã được tính một phần trong bảo hiểm thân tàu, nguyên đơn chỉ còn yêu cầu bị đơn phải trả bảo hiểm trách nhiệm dân sự của chủ tàu là 524.246.000 đồng.

Về bảo hiểm thân tàu: Tổng Công ty BHBV phải trả cho Công ty CTTC I số tiền như Tổng Công ty BHBV đã tính toán theo báo cáo kết quả giám định sau khi trừ đi các chi phí theo quy định của bảo hiểm là 2.698.648.819 đồng.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan Công ty CTTC I trình bày: Trước thời hạn thanh toán phí (ngày 02/11/2017) là 10 ngày, phía Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng phải được nhận thông báo về phí bảo hiểm phải thanh toán vì bản thân Công ty CTTC I là người được bảo hiểm theo Hợp đồng bảo hiểm đã ký và được quy định tại khoản 2 Điều 12 Quy tắc bảo hiểm tàu biển của Bảo hiểm Bảo Việt. Nhưng Công ty bảo hiểm Bảo Việt không thông báo cho Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng (người được bảo hiểm) theo thỏa thuận của Hợp đồng bảo hiểm. Vì vậy, Tổng Công ty BHBV phải chịu trách nhiệm thanh toán toàn bộ số tiền bảo hiểm thân tàu cho Công ty CTTC I.

Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật trong quá trình giải quyết vụ án ở giai đoạn phúc thẩm và phát biểu ý kiến về nội dung kháng cáo, kháng nghị:

- Trong quá trình giải quyết vụ án theo thủ tục phúc thẩm, Hội đồng xét xử đã chấp hành đúng các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Những người tham gia tố tụng đã thực hiện đúng các quy định về quyền và nghĩa vụ của mình.

- Về nội dung kháng cáo, kháng nghị: Do nội dung kháng cáo của bị đơn có phần trùng với nội dung kháng nghị của Viện Kiểm sát nên Kiểm sát viên xem xét chung và có quan điểm như sau:

+ Tòa án cấp sơ thẩm không quyết định đình chỉ đối với phần yêu cầu khởi kiện nguyên đơn đã rút phần 971.500.000 đồng tiền trả lương cho thuyền viên từ tháng 11/2017 đến tháng 5/2018 là có thiếu sót, chưa thực hiện đúng theo quy định tại điểm b Điều 217, Điều 244 Bộ luật tố tụng dân sự. Tòa án cấp sơ thẩm đã xác định đúng tư cách tham gia tố tụng của đương sự nhưng do Tòa án cấp sơ thẩm không chuyển hồ sơ cho Viện kiểm sát khi xem xét quyết định kháng nghị. Tòa án cấp sơ cần rút kinh nghiệm trong phần quyết định phải tuyên nghĩa vụ đối với pháp nhân chứ không phải chi nhánh. Đề nghị của bị đơn tách vụ án thành hai vụ án riêng biệt là không có căn cứ vì trách nhiệm trách nhiệm dân sự chủ tàu và bảo

hiểm thân tàu được các bên ký kết ba bên trong cùng một hợp đồng, thỏa thuận người chịu hai loại phí bảo hiểm này là Công ty SH.

+ Đối với phần kháng cáo của bị đơn không chấp nhận toàn bộ phán quyết buộc bị đơn phải bồi thường tiền bảo hiểm cho Công ty SH và Công ty CTTC I: Theo tài liệu có trong hồ sơ và ý kiến các đương sự trình bày tại phiên tòa thì phía Bảo hiểm đã vi phạm nghĩa vụ báo trước: Thông báo phí cho Công ty SH không đúng thời hạn và không thông báo về việc đóng phí bảo hiểm cho Chi nhánh Công ty thuê tài chính I theo như thỏa thuận tại Điều 6 của Hợp đồng bảo hiểm. Tổng Công ty BHBV thoái thác trách nhiệm bồi thường tổn thất do sự cố tai nạn đối với tàu SH 26-ALCI là bất hợp lý và không có cơ sở.

+ Đối với phần kháng nghị của Viện kiểm sát: Về việc tính toán đối trừ nhằm của Tòa án cấp sơ thẩm, đề nghị Tòa phúc thẩm tính lại và điều chỉnh lại phần tuyên về lãi suất chậm thanh toán tiền bảo hiểm cho phù hợp với Điều 306 Luật thương mại; không chấp nhận số tiền nguyên đơn yêu cầu bị đơn phải trả 110.000.000 đồng chi phí tố tụng, do các bên không có thỏa thuận trong hợp đồng; nguyên đơn yêu cầu bị đơn phải trả khoản tiền lãi của số tiền phải bồi thường là có căn cứ; Đối với khoản tiền bồi thường theo đơn bảo hiểm trách nhiệm dân sự Tòa án cấp sơ thẩm còn thiếu sót chưa trừ mức khấu trừ 5.000.000 đồng/01 vụ theo thỏa thuận tại mục 6.8.2 Điều 6 Hợp đồng Bảo hiểm, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm xem xét tính lại cho phù hợp.

+ Viện kiểm sát giữ nguyên quyết định kháng nghị đề nghị Tòa án nhân dân thành phố sửa án sơ thẩm theo hướng Quyết định đình chỉ giải quyết đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn đã rút; xác định lại địa vị tố tụng của đương sự: Công ty CTTC I Ngân hàng Nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam cũng là nguyên đơn và Tổng Công ty BHBV là bị đơn; sửa khoản tiền bị đơn phải trả do bản án sơ thẩm tính và xác định không đúng; tuyên quyền yêu cầu trả tiền lãi do chậm thanh toán quy định tại Điều 306 Luật Thương mại và theo đó sửa cả khoản án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm các đương sự phải chịu.

Vì các lẽ trên, căn cứ khoản 2 Điều 308 Bộ luật Tố tụng dân sự chấp nhận một phần yêu cầu kháng cáo của bị đơn, chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng, sửa bản án Bản án sơ thẩm số 10/2018/KDTM-ST ngày 18/10/2018 của Tòa án nhân dân quận NQ, thành phố Hải Phòng.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi xem xét các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ đã được xem xét tại phiên tòa, kết quả tranh tụng tại phiên tòa, yêu cầu kháng cáo của bị đơn, kháng

ng nghị của Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng và ý kiến của đại diện Viện Kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng tham gia phiên tòa.

- Về thủ tục tố tụng:

[1] Về thẩm quyền và quan hệ pháp luật: Đây là tranh chấp tranh chấp hợp đồng bảo hiểm tàu biển được ký giữa hai bên đều có đăng ký kinh doanh và có mục đích lợi nhuận thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 30 và điểm b khoản 1 Điều 35 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về xét xử vắng mặt người đại diện theo ủy quyền của bị đơn: Tại phiên tòa ông Hoàng Phú C, chức vụ: Phó Trưởng phòng Tàu thủy - BVHP vắng mặt tại phiên tòa, theo Giấy ủy quyền số 718/UQ-BHBV ngày 28/01/2019 việc vắng mặt của ông C không ảnh hưởng đến việc xét xử vì đã có người những người đại diện theo ủy quyền khác có mặt tại phiên tòa.

- Về nội dung kháng cáo của bị đơn:

[3] Về yêu cầu kháng cáo của bị đơn, lý do bản án sơ thẩm vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng, không khách quan, không phù hợp với hồ sơ vụ án ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của Bảo Việt:

[4] Xét Hợp đồng số TCT.TB.17.HD 110 ngày 27/4/2017 về bảo hiểm thân tàu và trách nhiệm dân sự chủ tàu biển được ký ba bên giữa Công ty SH, Chi nhánh Công ty CTTC I và Chi nhánh Bảo hiểm BVHP: Khi giao kết các bên đều tuân thủ đúng quy định tại các Điều 12; Điều 13; Điều 14 Luật kinh doanh bảo hiểm. Do vậy làm phát sinh quyền và nghĩa vụ giữa các bên và các bên phải có nghĩa vụ thực hiện các thỏa thuận đã cam kết trong hợp đồng.

[5] Quá trình thực hiện Hợp đồng bảo hiểm: Hợp đồng bảo hiểm số TCT.TB.17.HD 110 ngày 27/4/2017 được chia thành 04 kỳ đóng phí bảo hiểm, phía Công ty SH đã đóng phí bảo hiểm 02 kỳ đầu. Đến kỳ thứ 3 được quy định vào ngày 02/11/2017, sự kiện bảo hiểm xảy ra vào đêm ngày 03/11/2017 và sáng ngày 04/11/2017. Sau khi sự kiện bảo hiểm xảy ra phía Công ty SH mới đóng phí bảo hiểm vào ngày 04/11/2017. Đây cũng là căn cứ Công ty bảo hiểm Bảo Việt cho rằng đơn bảo hiểm đã hết hạn vào ngày 02/11/2017 và từ chối bảo hiểm. Theo quy định tại điểm 6.5.2 và điểm 6.5.3 của Điều 6 Hợp đồng bảo hiểm thân tàu và trách nhiệm dân sự chủ tàu biển số: TCT.TB.17.HD110 ngày 27/4/2017 được ký 03 bên quy định: *6.5.2 Trước thời hạn thanh toán phí bảo hiểm 10 ngày, Bên A có nghĩa vụ thông báo bằng văn bản cho Bên B/Bên C biết thời hạn đóng phí và số phí bảo hiểm phải thanh toán để các bên sắp xếp việc thanh toán phí bảo hiểm đúng hạn theo quy định trong hợp đồng nhằm bảo đảm hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm. Trong trường hợp Bên A không thông báo như thỏa thuận dẫn đến việc đóng phí bảo hiểm không đúng thời hạn quy định trong hợp đồng thì Bên A phải chịu trách*

nhiệm và Hợp đồng vẫn có hiệu lực pháp luật. 6.5.3 Trong thời hạn thanh toán phí bảo hiểm nếu Bên B chưa thanh toán cho Bên A thì Bên C có trách nhiệm tạm ứng thanh toán đầy đủ số phí của chu kỳ đó thay Bên B cho Bên A.

[6] Công ty bảo hiểm Bảo Việt đã không thông báo về phí bảo hiểm phải thanh toán kỳ 3 cho Chi nhánh Công ty CTTC I - Thành phố Hải Phòng (người được bảo hiểm) theo quy định của Hợp đồng bảo hiểm cũng như theo quy định của khoản 2 Điều 12 Quy tắc bảo hiểm thân tàu và khoản 2 Điều 11 Quy tắc bảo hiểm trách nhiệm dân sự của chủ tàu trong Bộ Quy tắc bảo hiểm tàu biển của Bảo hiểm Bảo Việt. Theo quy định tại khoản 5 Điều 12 của Hợp đồng cho thuê tài chính số 06/2014/HĐ - ALCIHP ngày 15/12/2014 giữa Chi nhánh Công ty CTTC I - Thành phố Hải Phòng (bên A) và Công ty SH (bên B) có quy định “ *Đến hạn thanh toán phí bảo hiểm nếu bên B không thanh toán được thì bên A tự động sử dụng tiền ký cược của bên B để thanh toán cho nhà bảo hiểm...*”. Chi nhánh Công ty CTTC I là người bảo lãnh khoản phí bảo hiểm theo Hợp đồng bảo hiểm nếu đến hạn đóng phí mà Công ty SH chưa đóng phí. Đối với khoản phí bảo hiểm lần 3, ngày 05/9/2017 Công ty BHBVHP đã lập và xuất hóa đơn VAT cho Công ty SH 02 hóa đơn thu phí số 0005629 đối với phí bảo hiểm thân tàu biển kỳ 3 và phí bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu biển kỳ. Theo quy định tại khoản 2 Điều 16 Thông tư số 39/2014/TT-BTC ngày 31/3/2014 của Bộ tài chính. Công ty BHBVHP đã lập và xuất hóa đơn VAT thu phí là căn cứ chứng minh Công ty BVHP đã hoàn thành việc cung cấp bảo hiểm cho Công ty SH, tức Bảo hiểm Bảo Việt đã cho Công ty SH nợ phí bảo hiểm. Phù hợp với quy định tại điểm d.2, Điều 21 Thông tư số 50/2017/TT -BTC ngày 15/5/2017 hướng dẫn thi hành một số điều của Luật kinh doanh bảo hiểm của Bộ Tài Chính “*khi Hợp đồng bảo hiểm đã được giao kết và Bảo hiểm Bảo Việt cho Công ty SH được nợ phí bảo hiểm vì phí bảo hiểm của Công ty SH luôn được Chi nhánh CTTC I - thành phố Hải Phòng bảo lãnh thanh toán thông qua Hợp đồng cho thuê tài chính đã ký*”.

[7] Đến thời hạn thanh toán phí bảo hiểm ngày 02/11/2017 tàu SH đang ở biển. Ngày 03/11/2017 khi tàu SH cập cảng và đang dỡ hàng tại cảng Vũng Rô thì cơ bão số 12 đổ bộ vào tỉnh Phú Yên, Cảng vụ Vũng Rô yêu cầu tàu SH 26-ALCI phải di chuyển tới khu neo đậu tránh bão. Đêm ngày 03 và rạng sáng ngày 04/11/2018 đã xảy ra sự cố tổn thất, Công ty SH đã thông báo cho Công ty Bảo hiểm Bảo Việt và đã nộp phí bảo hiểm vào ngày 04/11/2017, Công ty BHBVHP đã thu phí bảo hiểm. Như vậy Công ty BHBVHP đã chấp nhận gia hạn hợp đồng bảo hiểm phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 17 Quy tắc bảo hiểm tàu biển của Bảo hiểm Bảo Việt.

[8] Từ những nhận định trên Hội đồng xét xử xét thấy: Phía Tổng Công ty BHBV đã vi phạm nghĩa vụ báo trước là thông báo đóng phí bảo hiểm không đúng thời gian các bên thỏa thuận tại Điều 6 của Hợp đồng bảo hiểm, từ chối thanh toán

bảo hiểm cho nguyên đơn và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là không có căn cứ, cần chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn.

[9] Về khoản tiền Tổng Công ty BHBV phải thanh toán trả cho Công ty SH số tiền bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu SH 26-ALCI:

[10] Trong quá trình xét xử tại Tòa án cấp sơ thẩm Công ty SH yêu cầu Tổng Công ty BHBV phải thanh toán bồi thường số tiền bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu là 623.246.000 đồng, cụ thể bao gồm: Chi phí neo đậu tại cảng nhà máy đóng tàu Nha Trang là 99.000.000 đồng; chi phí trông coi tàu là 200.000.000 đồng từ tháng 12/2017 đến tháng 10/2018; tiền lãi của chi phí kéo cạn và chi phí kéo nổi là: 113.625.000 đồng; $\frac{1}{2}$ chi phí trả tiền lãi cho Công ty tài chính là 100.621.000 đồng; chi phí tố tụng: 110.000.000 đồng. Về yêu cầu này của nguyên đơn là có căn cứ chấp nhận, vì có phát sinh thực tế, kể cả tiền lãi nguyên đơn phải chi trả trong quá trình thực hiện Hợp đồng bảo hiểm tàu của các bên mà cấp sơ thẩm đã tính phù hợp quy định của pháp luật hiện hành, nhưng cần tính toán lại các khoản chi phí cho phù hợp.

[11] Tại phiên tòa phúc thẩm sau khi đối chiếu nguyên đơn rút yêu cầu đối với khoản tiền Chi phí neo đậu tại cảng nhà máy đóng tàu Nha Trang là 99.000.000 đồng vì đã được tính một phần trong bảo hiểm thân tàu, việc rút yêu cầu đối với khoản tiền này của nguyên đơn là hoàn toàn tự nguyện và có căn cứ nên Hội đồng xét xử chấp nhận. Đối với khoản tiền chi phí tố tụng 110.000.000 đồng, các bên không thỏa thuận trong hợp đồng bảo hiểm và bị đơn không đồng ý trả cho nguyên đơn khoản tiền này nên Hội đồng xét xử không chấp nhận. Theo quy định tại Điều 6 Hợp đồng bảo hiểm, mức khấu trừ bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu là 5.000.000 đồng/01 vụ đối với tổn thất về vật chất, nên cần đối trừ giảm trách nhiệm cho bị đơn.

[12] Từ nhận định tại mục [9], [10], [11] thì bị đơn là Tổng Công ty BHBV phải trả cho nguyên đơn là Công ty SH tổng số tiền bảo hiểm trách nhiệm dân sự chủ tàu như sau: 623.246.000 đồng - 99.000.000 đồng - 110.000.000 đồng - 5.000.000 đồng = 409.246.000 đồng. Công ty SH phải chịu án phí đối với số tiền yêu cầu vượt quá không được chấp nhận.

[13] Về khoản tiền Tổng Công ty BHBV phải thanh toán trả cho Công ty CTTC I số tiền bảo thân tàu SH 26-ALCI: Như phân tích trên Tổng Công ty BHBV phải thanh toán trả cho Công ty CTTC I số tiền bảo thân tàu SH 26-ALCI, nhưng cũng cần tính lại cho phù hợp.

[14] Tại cấp sơ thẩm do Tổng Công ty BHBV không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn, không đưa ra quan điểm của mình mà chỉ không đồng ý bồi thường. Tại phiên tòa phúc thẩm Tổng Công ty BHBV cung cấp cho Tòa án Bản tính toán bồi thường tổn thất mắc cạn tàu SH 26-ALCI, theo bản tính toán này thì

Ban giám định bồi thường hàng hải của Tổng Công ty BHBV tính mức bồi thường cho chủ tàu là 2.698.648.819 đồng, số tiền này có chênh so với yêu cầu của nguyên đơn do nguyên đơn tính nhầm sau khi trừ đi số tiền khấu trừ, thu hồi vật tư thì phải cộng thêm mức thu hồi chi phí giám định nhưng nguyên đơn lại trừ đi và phần do Tòa án cấp sơ thẩm trừ nhầm 5.000.000 đồng. Sau khi tính toán lại nguyên đơn và Công ty tài chính I đề nghị Tòa án tính lại chấp nhận số tiền 2.698.648.819 đồng mà Tổng công ty Bảo hiểm cung cấp theo bản tính toán bồi thường tổn thất mắc cạn tàu SH 26-ALCI.

[15] Từ nhận định tại mục [13], [14] Hội đồng xét xử xét thấy bị đơn là Tổng Công ty BHBV phải trả cho Công ty CTTC I tổng số tiền bảo thân tàu SH 26-ALCI là 2.698.648.819 đồng.

- Xét nội dung kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng.

[16] Về việc đình chỉ đối với phần khởi kiện nguyên đơn đã rút tại phiên tòa: Nguyên đơn rút một phần yêu cầu khởi kiện, theo quy định tại Điều 244 BLTTDS thì Hội đồng xét xử đình chỉ một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn. Vì vậy kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng là có căn cứ.

[17] Về tính toán nhầm lẫn số tiền bị đơn phải trả, xác định không đúng số tiền bị đơn phải thanh toán; về xác định nhầm địa vị tố tụng của đương sự tại phần quyết định của bản án; tuyên quyền yêu cầu trả lãi do chậm thanh toán có căn cứ.

[18] Từ những phân tích trên thấy có căn cứ chấp nhận một phần yêu cầu kháng cáo của bị đơn là Tổng Công ty BHBV, chấp nhận một phần quyết định kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng, sửa bản án kinh doanh thương mại sơ thẩm.

- Về án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm:

[19] Căn cứ Điều 147 Bộ luật Tố tụng dân sự; căn cứ khoản 4 Điều 26 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 quy định về mức thu, miễn, giảm, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án của Quốc hội ban hành ngày 30/12/2016: Tổng Công ty BHBV phải chịu án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm tương ứng với phần yêu cầu nguyên đơn được chấp nhận là: $72.000.000 \text{ đồng} + 2\% (3.107.894.819 \text{ đồng} - 2.000.000.000 \text{ đồng}) = 94.157.896,38 \text{ đồng}$, làm tròn thành 94.157.896 đồng; Công ty SH phải chịu án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm tương ứng với phần yêu cầu không được Tòa án chấp nhận là: $(3.459.868.276 \text{ đồng} - 3.107.894.819 \text{ đồng}) \times 5\% = 17.598.672,85 \text{ đồng}$, làm tròn thành 17.598.673 đồng.

- Về án phí kinh doanh thương mại phúc thẩm:

[20] Căn cứ Điều 148 Bộ luật Tố tụng dân sự; căn cứ Điều 29 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 quy định về mức thu, miễn, giảm, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án của Quốc hội ban hành ngày 30/12/2016, do sửa bản án sơ thẩm nên bị đơn không phải chịu án phí kinh doanh thương mại phúc thẩm.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 30, Điều 35, Điều 39, Điều 144, Điều 147, Điều 148, khoản 2 Điều 308, Điều 309 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ khoản 1 Điều 123, Điều 303, Điều 304, Điều 305, Điều 307, Điều 308, Điều 319, Điều 321, Điều 323 Bộ luật Hàng hải năm 2015; Căn cứ Điều 12, Điều 13, Điều 14, Điều 15, Điều 16 Luật kinh doanh bảo hiểm;

Căn cứ khoản 4 Điều 26, Điều 29 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 quy định về mức thu, miễn, giảm, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án của Quốc hội ban hành ngày 30 tháng 12 năm 2016;

Căn cứ Án lệ số 09/2016/AL ngày 17 tháng 10 năm 2016 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân Tối cao.

Xử: Chấp nhận một phần yêu cầu kháng cáo của bị đơn là Tổng Công ty BHBV, chấp nhận một phần quyết định kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng, sửa bản án kinh doanh thương mại sơ thẩm.

1. Đình chỉ giải quyết đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn đề nghị bị đơn phải trả tiền lương cho thuyền viên từ tháng 11 năm 2017 đến tháng 05 năm 2018 là 971.500.000 đồng và chi phí neo đậu tại cảng nhà máy đóng tàu Nha Trang là 99.000.000 đồng.

2. Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của Công ty TNHH DVVTBSH.

- Về bảo hiểm trách nhiệm dân sự của chủ tàu và bồi thường thiệt hại: Tổng Công ty BHBV phải trả cho Công ty TNHH DVVTBSH số tiền là 409.246.000 đồng (*Bốn trăm linh chín triệu, hai trăm bốn mươi sáu nghìn đồng*).

- Về bảo hiểm thân tàu: Tổng Công ty BHBV phải trả cho Công ty CTTC I - Ngân hàng NNPTNT Việt Nam số tiền là 2.698.648.819 đồng (*Hai tỷ sáu trăm chín mươi tám triệu, sáu trăm bốn mươi tám nghìn, tám trăm mười chín đồng*).

Khi Bản án có hiệu lực pháp luật, kể từ ngày người được thi hành án có đơn yêu cầu thi hành án, nếu người phải thi hành án chưa thi hành thì hàng tháng phải chịu tiền lãi theo mức lãi suất nợ quá hạn trung bình trên thị trường của 03 Ngân hàng Thương mại (Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Ngân hàng Công Thương, Ngân hàng Ngoại thương) tại thời điểm thanh toán, tương ứng với

thời gian chậm trả theo Án lệ số 09/2016/AL ngày 17 tháng 10 năm 2016 của Hội đồng Thẩm phán- Tòa án nhân dân Tối cao.

3. Về án phí:

- Án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm:

Tổng Công ty BHBV phải nộp 94.157.896 đồng tiền án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm.

Công ty TNHH DVVTBSH phải nộp 17.598.673 đồng tiền án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm, nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng án phí Công ty TNHH DVVTBSH đã nộp 28.294.000 đồng theo Biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0014700 ngày 29 tháng 6 năm 2018 của Chi Cục thi hành án dân sự quận NQ, thành phố Hải Phòng.

- Án phí kinh doanh thương mại phúc thẩm: Tổng Công ty BHBV không phải nộp án phí phúc thẩm. Tạm giữ số tiền 2.000.000đồng theo Biên lai số 0014955 ngày 09 tháng 11 năm 2018 của Chi Cục thi hành án dân sự quận NQ, thành phố Hải Phòng để đảm bảo thi hành án.

Trường hợp bản án, quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật thi hành án Dân sự thì người được thi hành, người phải thi hành án có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7 và 9 Luật thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật thi hành án dân sự.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- VKSND TP Hải Phòng;
- Chi cục THADS quận NQ;
- TAND quận NQ;
- Đương sự (để thi hành);
- Lưu: Hồ sơ, HCTP.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Vũ Thị Thu Hà